

Briselē, 2022. gada 20. jūnijā
(OR. en)

10435/22

EG 15

PIEZĪME

Sūtītājs:	Padomes Ģenerālsekretariāts
Saņēmējs:	delegācijas
Temats:	Attiecības ar Ēģipti - Eiropas Savienības nostāja Asociācijas padomes devītajai sanāksmei (Luksemburga, 2022. gada 19. jūnijs)

Pielikumā pievienota Eiropas Savienības nostāja ES un Ēģiptes Asociācijas padomes devītajai sanāksmei.

ES UN ĒGIPTES ASOCIĀCIJAS PADOMES DEVĪTĀ SANĀKSME

(Luksemburga, 2022. gada 19. jūnijs)

Eiropas Savienības paziņojums

1. Eiropas Savienība atzinīgi vērtē ES un Ēģiptes Asociācijas padomes devīto sanāksmi. ES un Ēģiptes Asociācijas nolīgums, kas stājās spēkā 2004. gadā, ir ES un Ēģiptes partnerības un sadarbības pamats. ES atzinīgi vērtē jaunās ES un Ēģiptes partnerības prioritātes (2021–2027), kuras tika pieņemtas devītajā ES un Ēģiptes Asociācijas padomē un kuras ir svarīgs politisks pagrieziena punkts divpusējās attiecībās. Partnerības prioritātes vēlreiz apstiprina kopīgo mērķi pievērsties kopīgiem izaicinājumiem, ar kuriem saskaras ES un Ēģipte, veicināt kopīgās intereses un garantēt ilgtermiņa stabilitāti un ilgtspējīgu attīstību abos Vidusjūras krastos. Partnerības prioritāšu pamatā joprojām ir kopīga apņemšanās ievērot universālās vērtības – demokrātiju, tiesiskumu un cilvēktiesības.
2. Jaunās partnerības prioritātes atspoguļo Ēģiptes un ES kopīgo apņemšanos stiprināt sadarbību ar mērķi atbalstīt Ēģiptes "Ilgspējīgas attīstības stratēģiju – redzējumu 2030" un ES apņemšanos atjaunināt un stiprināt partnerību ar dienvidu kaimiņreģionu. Proti, Eiropadomes 2020. gada 10. un 11. decembra secinājumos ¹ ES norādīja savu stratēģisko prioritāti – demokrātisks, stabilāks, zaļāks un labklājīgāks dienvidu kaimiņreģions. ES programmā Vidusjūras reģionam ² un tās Ekonomikas un investīciju plānā dienvidu kaimiņvalstīm ³, kas iekļauti ES 2021. gada 9 februāra kopīgajā paziņojumā par dienvidu kaimiņreģionu, ir izklāstīti ES mērķi panākt ilgtermiņa, ilgtspējīgu sociālekonomisko atveseļošanu un noturību pēc Covid-19 pandēmijas uzliesmojuma reģionā un veicināt divējādo zaļo un digitālo pārkārtošanos. Padome šos mērķus apstiprināja savos 2021. gada 19. aprīļa secinājumos ⁴ par atjaunotu partnerību ar dienvidu kaimiņreģionu.

¹ <https://www.consilium.europa.eu/media/47296/1011-12-20-euco-conclusions-lv.pdf>

² JOIN(2021) 2 final.

³ SWD(2021) 23 final.

⁴ https://ec.europa.eu/neighbourhood-enlargement/news_corner/news/new-agenda-mediterranean-council-approves-conclusions-renewed-partnership-southern_en

3. ES piešķir lielu nozīmi savām attiecībām ar Ēģipti kā svarīgu partneri un reģionālu spēlētāju un uzsver partnerības stratēģisko būtību un potenciālu. Iesaiste un daudzās divpusējās vizītes, tostarp augstākajā politiskajā līmenī, liecina par politisko apņemšanos veicināt šo partnerību.
4. Pēc pēdējās ES un Ēģiptes Asociācijas padomes sanāksmes 2018. gadā visas apakškomitejas, kas ietilpst partnerības prioritātēs (ekonomika, politika, stabilitāte) noteiktajās tematiskajās grupās, tikās 2019. gadā. Makroekonomikas dialogi notika 2018. gada jūlijā Briselē un 2019. gada septembrī Kairā, kam sekoja virtuāls makroekonomikas dialogs 2020. gada novembrī. Otrais augstāko amatpersonu dialogs par migrāciju notika 2019. gada jūlijā. Kad 2021. gada rudenī kļuva iespējams atsākt klātienē sanāksmes, Kairā notika septītā ES un Ēģiptes Asociācijas komiteja, trešais augstāko amatpersonu dialogs par migrāciju un pirmais augsta līmeņa politiskais dialogs.
5. Šobrīd kopējais finansiālās palīdzības apjoms, ko ES, tās dalībvalstis un Eiropas finanšu iestādes dažādos veidos (dotācijas, aizdevumi un parādu konvertēšana) sniegušas Ēģiptei pēdējo desmit gadu laikā, pārsniedz 11 miljardus EUR. ES atbalsta Ēģipti, izmantojot dažādus sadarbības instrumentus – divpusējus, reģionālus un globālus –, kuru pašreizējais divpusējās sadarbības portfelis ir aptuveni 1,3 miljardi EUR. Kopš 2008. gada Ēģipte ir bijusi viena no galvenajām saņēmējām no finansējuma apvienošanas darbībām ar vairāk nekā 620 miljoniem EUR, ko veido finansējuma apvienošanas dotācijas, piesaistot aptuveni 7 miljardus EUR koncesionālos aizdevumos no Eiropas finanšu iestādēm ieguldījumiem tādās svarīgās nozarēs kā atjaunīgie energoresursi, energoefektivitāte, ūdens resursu un notekūdeņu apsaimniekošana, sabiedriskais transports, finansiālā iekļaušana, atbalsts mikrouzņēmumiem, mazajiem un vidējiem uzņēmumiem, pilsētu attīstība un tehniskā profesionālā izglītība un apmācība. Ēģipte, visticamāk, turpinās šo tendenci, izmantojot paplašināto Eiropas Fondu ilgtspējīgai attīstībai (EFIA+); paredzams, ka šis fonds dienviņu kaimiņreģiona reģionā mobilizēs publiskās un privātās investīcijas aptuveni 30 miljardu EUR apmērā. Ekonomikas un investīciju plāna mērķis ir laikposmā no 2021. līdz 2027. gadam mobilizēt 1 miljardu EUR; paredzams, ka tas Ēģiptē piesaistīs papildu investīcijas gandrīz 9 miljardu EUR apmērā. Saskaņā ar Kaimiņattiecību, attīstības sadarbības un starptautiskās sadarbības instrumentu (NDICI) Ēģiptei ir piešķirti 240 miljoni EUR divpusējam portfelim laikposmam no 2021. līdz 2024. gadam.

Ēģiptes ilgtspējīga moderna ekonomika un sociālā attīstība, tostarp sadarbība klimata un enerģētikas jomā

6. ES un Ēģipte sadarbosies, lai sekmētu sociālekonomiskos mērķus, kas noteikti Ēģiptes "Ilgtspējīgas attīstības stratēģijā – redzējumā 2030", nolūkā stiprināt Ēģiptes spēju izturēt ekonomikas satricinājumus un ātri atgūties no tiem, veidot labklājību un īstenot ilgtspējīgas attīstības mērķus (IAM). Covid-19 pandēmija radīja izaicinājumus valstu veselības aprūpes sistēmām un smagi ietekmēja ekonomiku un sabiedrību. Taču atlabšanu no pandēmijas apsteidza Krievijas militārās agresijas pret Ukrainu radītā ekonomiskā ietekme, kuras dēļ ir vajadzīgi turpmāki ārkārtas monetārie un fiskālie pasākumi un sociālekonomiskais atbalsts. ES un Ēģipte cieši sadarbosies, lai panāktu ilgtermiņa sociālekonomisko atveseļošanu, kuras pamatā ir zaļa un ilgtspējīga attīstība, cilvēces attīstība, ekonomikas noturība un labklājības veidošana, īstenojot zaļo un digitālo pārkārtošanos, atbalsts sociālajai kohēzijai un modernas un demokrātiskas valsts izveide. To galvenokārt atbalstīs ātra un efektīva jaunās Vidusjūras reģiona programmas ekonomikas un investīciju plāna pamatiniciatīvu īstenošana. ES palīdzības īstenošanai tiks izmantotas arī Eiropas komandas iniciatīvas, kas izstrādātas sadarbībā ar ES dalībvalstīm un Eiropas finanšu iestādēm.
7. ES atzinīgi vērtē Ēģiptes rīcību saistībā ar Covid-19 krīzes ietekmi uz ekonomiku, jo kopš sākotnējā satricinājuma reālā iekšzemes kopprodukta (IKP) ceturkšņa izaugsmes rādītāji pastāvīgi uzlabojas. ES atzinīgi vērtē izlēmīgos pasākumus ekonomikas jomā, kas veikti, lai novērstu Krievijas militārās agresijas pret Ukrainu radīto ekonomisko ietekmi. Spēcīgai, ilgtspējīgai un iekļaujošai izaugsmei būs vajadzīgas pastāvīgas strukturālās reformas un piesardzīga fiskālā politika, lai ierobežotu valsts parādu. ES atzinīgi vērtē notiekošās publisko finanšu pārvaldības (PFP) reformas, ko tā turpinās atbalstīt, izmantojot 2021. gada beigās parakstīto publisko finanšu pārvaldības reformu programmu.
8. Ēģiptes Mikrouzņēmumu, mazo un vidējo uzņēmumu attīstības aģentūra (*MSMEDA*) 2018. gada novembrī pieņēma savu ilgtermiņa stratēģiju. Šīs nozares attīstībai ir būtiska nozīme ES sadarbībā ar Ēģipti; tiek īstenoti vairāki projekti, tostarp "Atbalsts stratēģiju īstenošanai ar mērķi veicināt mikrouzņēmumu, mazo un vidējo uzņēmumu attīstību Ēģiptē" (*MiSMESIS*), un nodrošināta piekļuve finansējumam un inovācijas programmām, kuras īsteno ar vairāku Eiropas finanšu iestāžu (EFI) starpniecību, lai atvieglotu mazo un vidējo uzņēmumu (MVU) piekļuvi finansējumam un uzlabotu vērtību ķēžu konkurētspēju, tādējādi uzlabojot tirdzniecības perspektīvas.
9. ES joprojām ir Ēģiptes galvenā tirdzniecības partnere gan importa, gan eksporta ziņā un lielākā investore Ēģiptē. Mēs esam apņēmušies strādāt ar Ēģipti pie tā, lai modernizētu divpusējās tirdzniecības un ieguldījumu attiecības, nodrošinot, ka tiek pilnībā ievēroti ES un Ēģiptes

Asociācijas nolīguma tirdzniecības un konkurences noteikumi un ka nolīgums tiek īstenots tā, lai tas varētu pilnībā izmantot savu potenciālu. Kā nozīmīgu ieguldījumu šajos kopīgajos centienos ES sagaida, ka tiks turpināts konstruktīvs ES un Ēģiptes tirdzniecības dialogs par tādu pasākumu novēršanu un atcelšanu, kas varētu ietekmēt divpusējo tirdzniecību, kā arī sagaida, ka Ēģipte atcels pašreizējos tirdzniecības šķēršļus, piemēram, Ēģiptes prasību obligāti reģistrēt Eiropas uzņēmumus, kuri vēlas eksportēt uz Ēģipti. ES ir gatava stiprināt ES partnerību ar Ēģipti ar mērķi pārvarēt kopīgus izaicinājumus strauji mainīgajā ģeopolitiskajā kontekstā un izmantot kopīgas iespējas ar pastiprinātas sadarbības palīdzību.

10. ES turpina atbalstīt Ēģipti tās tirdzniecības un investīciju iespēju paplašināšanā, tostarp, īstenojot ekonomikas un investīciju plānu. Konkurētspēja tika un arī turpmāk tiks uzlabota, strādājot pie tiesiskā regulējuma, produktu atbilstības starptautiski atzītiem standartiem, tostarp sanitārajiem un fitosanitārajiem standartiem, tirgus pārredzamības un inovācijas, tostarp ilgtspējīgas ražošanas veicināšanas un rūpniecības politikas un stratēģiju izstrādes. ES arī atbalsta Ēģipti tirdzniecības atvieglošanā, sniedzot palīdzību Ēģiptes muitas iestādei un palīdzot attīstīt intelektuālā īpašuma tiesības (patentu, preču zīmju un rūpnieciskā dizaina).
11. Covid-19 pandēmija ir palielinājusi daudzu māsaimniecību neaizsargātību situācijā, kad gandrīz trešdaļa valsts iedzīvotāju jau dzīvo zem nabadzības sliekšņa. Ar ES programmu Ēģiptes valsts iedzīvotāju stratēģijas atbalstam, kuras apjoms ir 27 miljonu EUR, ir paredzēts panākt brīvprātīgas, uz tiesībām balstītas ģimenes plānošanas plašāku izmantošanu. Papildus lielajam iedzīvotāju skaita pieaugumam un blīvumam Ēģipte saskaras arī ar nepieredzētu pilsētu paplašināšanos. Pateicoties līdzfinansējumam ar Eiropas finanšu iestādēm, ES ir bijusi nozīmīga loma mazāk attīstīto pilsētu teritoriju iedzīvotāju sociālās iekļaušanas un integrācijas jautājumu risināšanā, nodrošinot sociāli ekonomiskos pamatpakalpojumus un infrastruktūru. Tā kā vairāk nekā 70 % nabadzīgo iedzīvotāju ir koncentrēti lauku apvidos, kur lauksaimniecība ir galvenais ienākumu avots, ES ir sniegusi plašu atbalstu ilgtspējīgas lauku attīstības veicināšanai, un tas tiks turpināts ar jaunu 27 miljonu EUR programmu integrētai lauku attīstībai, kuru drīzumā sāks īstenot. ES ir gatava sadarboties ar Ēģipti, lai īstenotu visaptverošas un ilgtspējīgas sociālās aizsardzības shēmas. ES turpinās atbalstīt un veicināt Ēģiptes centienus novērst pašreizējo krīžu sociālekonomisko ietekmi, jo īpaši uz visneaizsargātākajām personām, atbalstot pamatpakalpojumu sniegšanu un sociālās aizsardzības pasākumus, kā arī valdības iniciatīvu par pienācīgu dzīvi (*Haya Karima*).

12. Vispārējās veselības apdrošināšanas likuma īstenošanas noteikumu pieņemšana 2018. gada jūnijā atspoguļo atjaunos centienus uzlabot finansējumu un piekļuvi valsts veselības aprūpes sistēmai. ES ir gatava palīdzēt valdībai turpmākajos 15 gados izveidot vispārēju veselības aprūpes sistēmu visiem iedzīvotājiem. Eiropas Komisija 2020. gada jūlijā pieņēma programmu reaģēšanai uz Covid-19 sanitāro krīzi, no kuras 89 miljoni EUR ir darīti pieejami, lai palīdzētu mazināt slogu veselības aprūpes sistēmai. Turklāt ES bija viena no galvenajām *COVAX* mehānisma atbalstītājām ar mērķi paātrināt Covid-19 vakcīnu izstrādi un ražošanu un visām pasaules valstīm, tostarp Ēģiptei, nodrošināt vienlīdzīgu piekļuvi šādām vakcīnām. Saskaņā ar Eiropas komandas pieeju ES un tās dalībvalstis Ēģiptei jau ir iedalījušas/piegādājušas (vai drīzumā piegādās) aptuveni 29 miljonus devu. ES ir gatava atbalstīt Ēģipti, lai tā varētu palielināt pašas spēju ražot vakcīnas.
13. Virzība uz vērienīgu zaļās pārkārtošanās programmu ir steidzamāka nekā jebkad agrāk. Jaunākās zinātnes atziņas, kā arī jaunā ģeopolitiskā un enerģijas tirgus realitāte prasa paātrināt pāreju uz zaļo enerģiju un attīstīt resursu ziņā efektīvu, sociāli taisnīgu, noturīgu, ilgtspējīgu un klimatneitrālu ekonomiku. Parīzes nolīguma pilnīgai īstenošanai un *COP26* uzņemto saistību izpildei, strādājot partnerībā, lai virzītos uz *COP27*, kas notiks Šarm eš Šeihā, un *COP28*, kas norisināsies Apvienoto Arābu Emirātos, būs izšķiroša nozīme, lai risinātu ārkārtas situāciju klimata jomā, tostarp, lai nodrošinātu apņēmīgu un taisnīgu pāreju uz klimatneitralitāti visā pasaulē līdz gadsimta vidum, kā arī pakāpeniski izbeigtu ogļu izmantošanu bez emisiju samazināšanas tehnoloģijām. Ēģiptei kā *COP27* prezidējošajai valstij ir stratēģiska loma taisnīgas un iekļaujošas zaļās pārkārtošanās veicināšanā, kas vajadzīga, lai ierobežotu globālo sasilšanu līdz 1,5 °C, kā noteikts Parīzes nolīgumā. ES darīs visu iespējamo, lai atbalstītu *COP27* prezidējošās valsts Ēģiptes darbu virzībā uz vērienīgu iznākumu. *COP27* sniedz iespēju Ēģiptei nospraust pašai savus vērienīgus mērķus nākotnei un noteikt grafiku virzībā uz neto nulles emisiju ekonomiku. Izmantojot savu vadošo lomu, Ēģipte var iedvesmot reālas pārmaiņas un rādīt piemēru vērienīgam zaļās pārkārtošanās ceļam. Tāpēc ir svarīgi atjaunināt esošo nacionāli noteikto devumu, kuru aicinām Ēģipti iesniegt pirms *COP27* un kurš varētu būt svarīgs plāns partneru, piemēram, ES, iesaistei un atbalstam. ES un Ēģipte kopīgi pievērš uzmanību tam, ka ir svarīgi sasniegt globālo pielāgošanās mērķi, lai pilnībā un efektīvi īstenotu Parīzes nolīgumu. ES atzinīgi vērtē Glāzgovas un Šarm eš Šeihas divu gadu darba programmas uzsākšanu attiecībā uz globālo pielāgošanās mērķi. ES aktīvi veicinās tā īstenošanu ar mērķi uzlabot pielāgošanās pasākumus un veicināt ilgtspējīgu attīstību.

14. ES piešķir lielu nozīmi sadarbībai ar Ēģipti enerģētikas nozarē attiecībā uz tādām kopīgām prioritātēm kā enerģētiskā drošība un enerģētikas pārkārtošana, un 2018. gadā parakstītais saprašanās memorands ir pamats sadarbībai tādās jomās kā atjaunīgā enerģija, elektroenerģijas nozares reformas, energoefektivitāte, enerģētikas pētniecība un tehnoloģijas un investīciju veicināšana. ES ir sniegusi plašu atbalstu šai nozarei un atbalsta Ēģipti tās integrētās enerģētikas stratēģijas atjaunināšanā, lai valsts izpildītu ilgtspējīgas attīstības prasības, vienlaikus samazinot siltumnīcefekta gāzu emisijas. ES ir apņēmusies padziļināt sadarbību enerģētikas jomā, tostarp, veicot jaunas un ilgtspējīgas investīcijas elektrotīklos, starpsavienojumos un trīspusējā sadarbībā. Atjaunīgā ūdeņraža ražošana ir joma, kurā ir īpašas kopīgas intereses un kurā ir liels potenciāls kopīgam darbam. ES novērotājas statuss Vidusjūras austrumdaļas gāzes forumā ir pozitīvs pavērsiens. ES ir apņēmusies atbalstīt foruma darbu un sniegt ieguldījumu tālredzīgā ilgtermiņa stratēģijā, kas paredz tīru, drošu un ilgtspējīgu enerģētikas pārkārtošanu. Šajā sakarā difūzo metāna emisiju samazināšana ir būtiska, lai mazinātu klimata pārmaiņas, un tādējādi Ēģipte tiek aicināta atbalstīt globālo metāna emisiju mazināšanas solījumu. Turklāt ES saskata iespēju vēl vairāk stiprināt sadarbību ar Ēģipti enerģētikas jomā, proti, atjaunīgo energoresursu jomā, un palielināt sašķidrinātās dabasgāzes (SDG) ražošana un eksportu, kā arī pastiprināt potenciālās partnerības ūdeņraža jomā, vienlaikus saglabājot Ēģiptes pašas zaļo pārkārtošanos.
15. ES Ēģiptē saskata daudzas pozitīvas zīmes ar klimatu saistītās politikas attīstībā, kuras liecina par augošu interesi par zaļo izaugsmi un ilgtspējīgu enerģētikas pārkārtošanu. Lai nodrošinātu ilgtspējīgu un resursu ziņā efektīvu ekonomiku, būs svarīgi, lai tas aptvertu visas nozares. Eiropas zaļais kurss piedāvā ievērojamas kopīga darba iespējas, lai paātrinātu zaļo pārkārtošanos un ilgtspējīgas investīcijas. ES atbalstīs Ēģipti nolūkā veicināt ilgtspējīgu finansējumu un ieviest vides ilgtspējas standartus tās iekšzemes investīciju portfeli.
16. Attiecībā uz biodaudzveidību ES atzinīgi vērtē Ēģiptes nozīmīgo lomu, pildot Konvencijas par bioloģisko daudzveidību Pušu konferences prezidējošās valsts funkcijas, un tā turpinās sniegt atbalstu, lai radītu sinerģijas starp konvencijām. Gatavojoties Konvencijas par bioloģisko daudzveidību Pušu konferences 15. sanāksmei, ES cer turpināt sadarbību ar Ēģipti, lai panāktu vērienīgu un pārveidojošu globālo biodaudzveidības satvaru laikposmam pēc 2020. gada.
17. ES ir sniegusi Ēģiptei plašu atbalstu jautājumos, kas saistīti ar klimata pārmaiņu mazināšanu un pielāgošanos tām, tostarp ūdens resursu apsaimniekošanā, ilgtspējīgas lauksaimniecības attīstībā, sabiedriskā transporta tīklu paplašināšanā, atjaunīgās enerģijas ieviešanā, energoefektivitātes veicināšanā un piesārņojuma mazināšanā. Atbalsts šīm jomām turpināsies

arī nākotnē papildus citām kopīgu interešu jomām, piemēram, biodaudzveidības saglabāšanai, cīņai pret pārtuksnešošanos un zemes degradāciju, katastrofu riska mazināšanai (Sendai ietvarprogramma), sanitārijai un cieto atkritumu apsaimniekošanai, tostarp rūpniecisku piesārņotāju, ķīmisko vielu un bīstamo atkritumu apsaimniekošanai. Ēģipte arī piedalās reģionālos projektos vides un klimata jomā, tostarp *CLIMA MED* (atbalsts klimatiskai pārvaldībai), *Switch MED* par ilgtspējīgu ražošanu un patēriņu un Ūdens un vides atbalsta iniciatīvā. ES ir arī gatava pastiprināt sadarbību, konsultācijas un pieredzes apmaiņu krīžu pārvarēšanas un novēršanas jomā, pastiprinot sadarbību civilās aizsardzības un katastrofu riska pārvaldības jomā.

18. ES vadībā ir izveidota Eiropas komandas iniciatīva par pielāgošanos klimata pārmaiņām, izmantojot integrētu ūdens resursu apsaimniekošanas un pārtikas nodrošinājumu, kurā apvienojušās ES un visas ES finanšu iestādes un ES dalībvalstis, kuras darbojas Ēģiptē, lai palīdzētu Ēģiptei risināt galveno problēmu lauksaimniecībā, proti, ūdens produktivitāti un trūkumu, vienlaikus arī pielāgojoties klimata pārmaiņām, uzlabojot vides aizsardzību un stiprinot lauku kopienas. Lai apliecinātu apņemšanos īstenot reģionālo sadarbību šajos jautājumos, Ēģipte 2021. gada oktobrī rīkoja otro Savienības Vidusjūrai ministru sanākumi par rīcību vides un klimata jomā. Tiks turpināts darbs, lai Savienība Vidusjūrai ietvaros meklētu iespējas attiecībā uz sadarbību klimata, vides un ilgtspējīgas zilās ekonomikas jautājumos ⁵.
19. Transporta jomā ES turpināja atbalstīt Kairas un Aleksandrijas sabiedriskā transporta sistēmu modernizāciju un paplašināšanu, kā arī veicināt transporta standartus un integrētu multimodālu tīklu ilgtspējīgai, drošai, efektīvai un savienotai transporta sistēmai. Ēģipte sadarbojās ar *EuroMed* reģionālajiem projektiem un jo īpaši ar Eiropas transporta aģentūrām saskaņā ar Reģionālā transporta rīcības plānu Vidusjūras reģionam. Savienības Vidusjūrai ietvaros Ēģipte bija arī iesaistīta Vidusjūras reģiona transporta tīkla un tā savienojuma ar Eiropas transporta tīklu (*TEN-T*) izvērsšanās.
20. ES atzinīgi vērtē Ēģiptes virzību uz to, lai nodrošinātu izglītību visiem, paplašinātu piekļuvi pamatzglītībai un novērstu dzimumu nevienlīdzību attiecībā uz uzņemšanu mācību iestādēs. ES joprojām ir apņēmības pilna attīstīt Ēģiptes izglītības nozari, jo īpaši visneaizsargātākajām personām, un ir izstrādājusi visaptverošu pieeju bērnu darba apkarošanai, izmantojot izglītības un iztikas līdzekļu nodrošināšanas pakalpojumus, kā arī stiprinot bērnu aizsardzības sistēmas.

⁵ Saskaņā ar Savienības Vidusjūrai ministru deklarāciju par ilgtspējīgu zilo ekonomiku, <https://ufmsecretariat.org/wp-content/uploads/2021/02/Declaration-UfM-Blue-Economy-EN-1.pdf>

ES sniedz plašu atbalstu izglītības, jo īpaši tehniskās un profesionālās izglītības un apmācības, un Ēģiptes augstākās izglītības modernizācijai un kvalitātei, lai prasmes labāk pielāgotu darba tirgus pieprasījumam, kā arī programmu, lai enerģētikas nozarē nodrošinātu kvalitatīvas un uz praksi orientētas tehniskās skolas.

21. Papildus ES sniegtajam būtiskajam divpusējam atbalstam šajā nozarē Ēģipte piedalās arī ES programmās, kuru mērķis ir veicināt studentu un augstākās izglītības iestāžu starptautisko sadarbību. 2019. un 2020. gadā ES pamatprogrammai spēju veidošanai augstākajā izglītībā *Erasmus+* tika atlasīti 15 projekti vairāk nekā 14 miljonu EUR vērtībā, ko bija sagatavojušas Eiropas un Ēģiptes universitātes. Starptautiskās kredītpunktu mobilitātes jomā *Erasmus+* 2019. un 2020. gadā piešķir gandrīz 1500 mobilitātes stipendijas Ēģiptes augstākās izglītības iestāžu studentiem un personālam, lai dotos uz Eiropu, kā arī gandrīz 900 stipendijas Eiropas studentiem un personālam, lai dotos uz Ēģipti, ar kopējo dotāciju piešķirumu mobilitātei ar Ēģipti 8,5 miljonu EUR apmērā. Ēģipte tiek mudināta vairāk izmantot iespējas, ko piedāvā *Erasmus+* un Marijas Sklodovskas-Kirī vārdā nosauktās darbības pētnieku apmācībai un mobilitātei.
22. ES piešķir lielu nozīmi uzticamai, salīdzināmai un profesionāli neatkarīgai statistikai, kas ir pamats uz pierādījumiem balstītas politikas veidošanai un īstenotās politikas ietekmes uzraudzībai. ES aicina Ēģipti turpināt centienus, lai sagatavotu statistiku saskaņā ar starptautiskajām un Eiropas normām un standartiem, un pauž gandarījumu par Sabiedrības mobilizācijas un statistikas centrālās aģentūras (*CAPMAS*) pastāvīgo interesi par sadarbību statistikas jomā ar ES, tostarp par statistikas sadarbības programmu dienviņu kaimiņreģionam *MEDSTAT V*.
23. Saskaņā ar mērķiem, kas izvirzīti 2021. gada maijā pieņemtajā jaunajā paziņojumā par ES globālo pieeju pētniecībai un inovācijai, ES sadarbosies ar Ēģipti, lai veicinātu zinātnei un uz pierādījumiem balstītu politikas veidošanu nolūkā rast inovatīvus risinājumus, kas mūsu sabiedrību padarītu zaļu, digitālu un veselīgu. 2021. gada 25. novembrī notika ES un Ēģiptes Apvienotās zinātniskās un tehnoloģiskās sadarbības komitejas astotā sanāksme, kurā varēja apmainīties ar informāciju par jaunākajām pētniecības un inovācijas politikas norisēm Ēģiptē un ES un kurā par prioritārām sadarbības nozarēm noteica enerģētiku, ūdens resursus, lauksaimniecības pārtiku un veselību. ES cer uz turpmāku sadarbību ar Ēģipti pētniecības un

inovācijas jomā un digitālo tehnoloģiju, tostarp mākslīgā intelekta un kibernetikas, attīstībā, vienlaikus aizsargājot tiesības uz privātumu.

24. ES pauž gandarījumu par Ēģiptes aktīvo dalību Pētniecības un inovācijas pamatprogrammā "Apvārsnis 2020" un *PRIMA* (partnerība pētniecības un inovācijas jomā Vidusjūras reģionā), kā arī citās Eiropas kaimiņattiecību instrumenta (EKI) programmās, lai atbalstītu zinātnisko pētniecību un inovāciju ūdens un pārtikas sistēmu ilgtspējīgai pārvaldībai. ES atzinīgi vērtē Ēģiptes ieinteresētību iesaistīties pamatprogrammā "Apvārsnis Eiropa", ko tā izteica ES un Ēģiptes Asociācijas komitejas septītajā sanāksmē. Paredzams, ka Pamatprotokola par Ēģiptes dalību ES programmās apstiprināšana pavērs ceļu Ēģiptes dalībai citās ES programmās, piemēram, pamatprogrammā "Apvārsnis Eiropa".
25. ES atzinīgi vērtē ciešo sadarbību ar Ēģipti gan politikas dialogā ar Āfrikas Savienību, gan Savienību Vidusjūrai, tostarp pētniecības un inovācijas ceļvežu pieņemšanu prioritārajās jomās – klimata pārmaiņas, veselība un atjaunīgā enerģija. ES cer, ka Ēģipte turpinās iesaistīties to pētniecības un inovācijas prioritāšu īstenošanā, par kurām panākta vienošanās abās politikas dialoga platformās, jo īpaši ņemot vērā Savienības Vidusjūrai pētniecības un inovācijas ministru sanākumi 2022. gada jūnijā, un ka tā turpinās darbu ar Kopīgo pētniecības centru tehnoloģiju pārneses jautājumā.

Ārpolitikas partneri

26. ES nosoda neprovocēto un nepamatoto Krievijas militāro agresiju pret Ukrainu, ar ko tiek rupji pārkāptas starptautiskās tiesības un ANO Statūtu principi un apdraudēta globālā drošība un stabilitāte. Šis karš rada neaprakstāmas ciešanas Ukrainas iedzīvotājiem. ES stingri un nelokāmi atbalsta Ukrainu un tās iedzīvotājus laikā, kad pastāv nopietnas bažas par civiliedzīvotāju upuriem un Krievijas darbību ietekmi uz cilvēktiesībām. Šajā sakarā ES atzinīgi vērtē Ēģiptes balsojumu par ANO Ģenerālās asamblējas 2022. gada 2. marta ⁶ un 2022. gada 24. marta ⁷ rezolūcijām, kurās prasīts, lai Krievija nekavējoties izbeigtu militāro agresiju pret Ukrainu, un aicināts nodrošināt civiliedzīvotāju aizsardzību un piekļuvi humānajai palīdzībai Ukrainā. ES uzsver kopīgās intereses turpināt nosodīt Krievijas nepārprotamos starptautisko tiesību

⁶ Apvienoto Nāciju Organizācijas Ģenerālās asamblējas 2022. gada 2. marta Rezolūcija GA/12407.

⁷ Apvienoto Nāciju Organizācijas Ģenerālās asamblējas 2022. gada 24. marta Rezolūcija GA/12411.

pārķāpumus un necieņu pret tām. ES paļaujas arī uz Ēģiptes palīdzību novērst to ES pasākumu apiešanu, kas pieņemti, reaģējot uz Krievijas agresiju pret Ukrainu.

27. ES ir nobažījies par Krievijas valsts sponsorēto dezinformāciju un masveida manipulācijām ar informāciju, ko tā izmanto, lai attaisnotu un atbalstītu savu militāro agresiju pret Ukrainu, kā arī grautu ES nostāju šajā jautājumā, vēršoties pret ES un kaimiņvalstu sabiedrību, nopietni sagrozot faktus un manipulējot ar tiem. Ir lielas bažas par to, ka visā Tuvo Austrumu un Ziemeļāfrikas reģionā, tostarp Ēģiptē, plašsaziņas līdzekļos un sociālajos tīklos arābu valodā tiek intensīvi izplatīti nepatiesi vēstījumi, kas atbalsta Kremli. ES ir gatava ar Ēģipti un visiem partneriem dalīties ar savu praksi un speciālajām zināšanām cīņā pret Kremli atbalstošu dezinformāciju.
28. Kviešu importa deficīta no Krievijas un Ukrainas un naftas cenu pieauguma dēļ Ēģipte saskaras ar nopietnām problēmām. ES pauž bažas par pārtikas nodrošinājumu Ēģiptē, kas ir lielākā kviešu importētāja pasaulē un ir lielā mērā atkarīga no kviešu importa no Ukrainas un Krievijas. ES ir gatava atbalstīt Ēģipti, piešķirot 100 miljonus EUR no reģionālā "pārtikas un noturības mehānisma", lai novērstu pārtikas un preču cenu pieauguma sekas. ES mudina Ēģipti izvairīties no lauksaimniecības preču eksporta ierobežojumiem, un ES centīsies panākt konvergenci attiecībā uz to, kā Pasaules Tirdzniecības organizācijā, Pārtikas un lauksaimniecības organizācijā, G7, G20 un citos starptautiskos forumos risināt pārtikas nodrošinājuma problēmas.
29. Partnerībai starp ES un Ēģipti ir svarīga nozīme, nodrošinot stabilitāti un labklājību Vidusjūras reģionā, Tuvajos Austrumos un Āfrikā. Ņemot vērā partnerības stratēģisko ievirzi, ES ir apņēmusies pastiprināt sadarbību ar Ēģipti ārpolitikas jomā divpusējā, reģionālā un starptautiskā līmenī, jo īpaši ANO un daudzpusējos forumos, kā arī ar Arābu valstu līgu (AVL), Āfrikas Savienību un Savienību Vidusjūrai. Ēģiptē atrodas AVL galvenā mītne, ar kuru ES turpinās padziļināt un paplašināt sadarbību. ES gaida ES un AVL ministru sanākumi, kas notiks Kairā, un tā atzinīgi vērtē Ēģiptes konstruktīvo lomu Arābu valstu līgā. Šajā sakarā ES atkārtoti uzsver, ka tagad nav īstais brīdis normalizēt attiecības ar Sīriju vai reintegrēt Sīriju starptautiskās struktūrās un ka tikai visaptveroša, patiesa un iekļaujoša politiskā pāreja saskaņā ar ANO Drošības padomes Rezolūciju 2254 pavērtu ceļu šādai reintegrācijai, un uzsver, ka ir svarīgi turpināt izdarīt spiedienu uz Asada (*Assad*) režīmu.

30. Pēc sestā Eiropas Savienības un Āfrikas Savienības samita 2022. gada februārī ES cer turpināt partnerību ar Ēģipti kā svarīgu Āfrikas Savienības dalībnieci un kopīgi īstenot atjaunoto partnerību **solidaritātes, drošības, miera un ilgtspējīgas un noturīgas ekonomikas attīstības un labklājības jomā**, kā izklāstīts ES un Āfrikas Savienības **kopīgajā redzējumā 2030. gadam**. ES atzīst Ēģiptes vadošo lomu Āfrikas Savienībā, jo īpaši mūsu kopīgajā cīņā pret klimata pārmaiņām un kopīgajos centienos saistībā ar pārkārtošanos uz zaļo enerģētiku, jo Ēģipte 2022. gada novembrī Šarm eš Šeihā uzņems *COP27*.
31. Savienības Vidusjūrā ietvaros ES un Ēģipte ir partneri, kas ir apņēmušies uzlabot sadarbību un dialogu miera, stabilitātes, attīstības un kopīgas labklājības interesēs, lai stiprinātu Eiropas un Vidusjūras reģionu. ES uzsver kopīgo ieinteresētību pievērsties kopīgiem izaicinājumiem nolūkā panākt miermīlīgāku, drošāku, zaļāku, pārtikušāku un iekļaujošāku Vidusjūras reģionu.
32. ES atzīst Ēģiptes būtisko lomu Tuvo Austrumu miera procesā un turpinās ciešu iesaisti ar Ēģipti, lai panāktu taisnīgu, ilgtspējīgu un visaptverošu Izraēlas un palestīniešu konflikta risinājumu. ES atkārtoti apstiprina savu apņemšanos attiecībā uz sarunu ceļā rastu un dzīvotspējīgu divu valstu risinājumu, kas balstītos uz starptautiski saskaņotiem parametriem un starptautiskajām tiesībām. ES uzsver, ka ir steidzami jāiesaistās, lai pēc iespējas ātrāk atjaunotu politisko perspektīvu un pavērtu ceļu miera procesa atsākšanai. ES turpina mudināt abas puses ar konkrētām darbībām apliecināt savu apņemšanos panākt divu valstu risinājumu un izvairīties no vienpusējām darbībām, kas to apdraud. ES atzinīgi vērtē Ēģiptes svarīgo lomu Gazas stabilizācijā un atjaunošanā un pastāvīgos centienus panākt palestīniešu savstarpējo izlīgumu un joprojām ir apņēmības pilna pastiprināt ES iesaisti Gazas atjaunošanā. ES ir pozitīvi novērtējusi pastiprināto reģionālo iesaisti, tostarp Ēģiptes, Izraēlas un AAE līderu pirmo tikšanos Šarm eš Šeihā, kā arī Negevas samitu 2022. gada martā, kurā piedalījās Ēģipte.
33. ES un Ēģipte ir kopīgi ieinteresētas veicināt stabilitāti un labklājību Lībijā. ES atkārtoti apstiprina, cik svarīgs ir tāds politiskais process, kuru vada un par kuru atbildību uzņemas Lībija, ANO aizgādībā.
34. Ņemot vērā Nīlas kā iztikas avota nozīmi, ES apzinās, cik svarīgi un steidzami Ēģiptei ir pēc iespējas ātrāk panākt vienošanos par Lielo Etiopijas renesanses dambi (*GERD*). ES ir atzinīgi novērtējusi ANO Drošības padomes priekšsēdētāja 2021. gada 15. septembra paziņojumu par

*GERD*⁸. ES joprojām stingri mudina visas puses rast savstarpēji saskaņotu risinājumu attiecībā uz *GERD* piepildīšanu un darbību. ES ir gatava atbalstīt Āfrikas Savienības vadītās sarunas un uzņemties aktīvāku lomu, ja tas ir lietderīgi un vēlams visām pusēm, izmantojot savu bagātīgo pieredzi kopīgo ūdens resursu apsaimniekošanā saskaņā ar starptautiskajām tiesībām. Lai reģionā nodrošinātu ūdensapgādes drošību, ekonomikas attīstību un mieru un stabilitāti, ir ļoti svarīgi pēc iespējas ātrāk panākt savstarpēji pieņemamu ilgtermiņa starptautisku nolīgumu. Ar starptautiskās sabiedrības politisko gribu un atbalstu šis strīds varētu pārtapt par iespēju daudziem cilvēkiem. *GERD* nolīgums dotu labumu miljoniem cilvēku, kas dzīvo Nīlas baseinā, nodrošinot prognozējamību un paverot iespējas ārvalstu investīcijām enerģētikas, pārtikas nodrošinājuma un ūdensapgādes drošības jomā.

Tiesiskums, cilvēktiesības un pamatbrīvības

35. Saskaņā ar partnerības prioritātēm abas puses ir apņēmušās nodrošināt pārskatatbildību, tiesiskumu, cilvēktiesību un pamatbrīvību pilnīgu ievērošanu, kā arī demokrātijas, dzimumu līdztiesības un vienlīdzīgu iespēju kā visu savu pilsoņu konstitucionālo tiesību veicināšanu. Šīs saistības veicina partnerības attīstību un Ēģiptes ilgtspējīgu attīstību un stabilitāti. Pastiprinātā un konstruktīvā iesaiste starp ES un Ēģipti pēdējā laikā ir pavērusi ceļu jēgpilnākam dialogam par cilvēktiesību jautājumiem. Politisko jautājumu, cilvēktiesību un demokrātijas, starptautisko un reģionālo jautājumu apakškomiteja 2019. gada jūnijā un Asociācijas komiteja 2021. gada oktobrī nodrošināja institucionālās platformas viedokļu apmaiņai par virkni cilvēktiesību jautājumu, ko ES vēlētos turpināt un izvērst.
36. ES ir atzinīgi novērtējusi to, ka ir publicēta pirmā valsts cilvēktiesību stratēģija, kas apliecina Ēģiptes apņemšanos visaugstākajā līmenī jēgpilni risināt cilvēktiesību jautājumus saskaņā ar Ēģiptes konstitūciju un starptautiskajām saistībām. Mēs stingri mudinām ātri un efektīvi īstenot stratēģiju kopā ar pilsonisko sabiedrību, lai cita starpā uzlabotu pamatbrīvību ievērošanu un aizsardzību. Ņemot vērā mūsu pieredzi, kas gūta, īstenojot ES rīcības plānu cilvēktiesību jomā, ES ir gatava sadarboties ar Ēģiptes valdību, lai praksē īstenotu tās valsts stratēģisko dokumentu.

⁸ <https://documents-dds-ny.un.org/doc/UNDOC/GEN/N21/254/83/PDF/N2125483.pdf?OpenElement>

37. ES atzinīgi vērtē ES īpašā pārstāvja cilvēktiesību jautājumos vizīti Ēģiptē 2022. gada aprīlī⁹, kas ir apliecinājums pastiprinātai iesaistei cilvēktiesību jomā. ES īpašais pārstāvis rīkoja visaptverošas diskusijas ar Ēģiptes kolēģiem, kurās galvenā uzmanība bija pievērsta Ēģiptes valsts cilvēktiesību stratēģijas – piemēram, stratēģijas noteikumu par ieslodzījuma apstākļiem, pirmstiesas apcietinājuma alternatīvām un reformām saistībā ar nāvessodu – efektīvai īstenošanai. Tika apspriesta arī NVO likuma un tā īstenošanas noteikumu piemērošana, un ES īpašais pārstāvis saņēma apliecinājumu, ka lieta 173 ir slēgta un ka ir atcelti ar to saistītie ceļošanas aizliegumi un līdzekļu iesaldēšana.
38. ES piešķir lielu nozīmi kopīgai dzimumu līdztiesības veicināšanai un atzīst Ēģiptes apņemšanos stiprināt pilnvērtīgu iespēju nodrošināšanu sievietēm. ES ir sadarbojusies ar Ēģipti, jo īpaši ar Nacionālo sieviešu padomi un pilsonisko sabiedrību, lai stiprinātu pilnvērtīgu iespēju nodrošināšanu sievietēm un iespēju sievietēm pilnībā izmantot cilvēktiesības. ES sadarbība ar Ēģipti ir vērsta uz sieviešu līdzdalību sabiedriskajā dzīvē, īstenojot pilsoņu tiesību projektu, sieviešu ekonomisko iespēju nodrošināšanu, seksuālās un ar dzimumu saistītas vardarbības apkarošanu, un tā ir sniegusi ieguldījumu valsts kampaņā pret sieviešu dzimumorgānu kropļošanu.
39. ES atzīmē valsts centienus veicināt reliģijas vai ticības brīvību Ēģiptē un mudina izskaust jebkāda veida diskrimināciju šādu iemeslu dēļ un aizsargāt personas no reliģiski motivētiem uzbrukumiem. ES atzinīgi vērtē Ēģiptes valdības un reliģisko institūciju centienus apkarot ekstrēmismu un novērst radikalizāciju. Kā to 2020. gada novembrī apsprieda priekšsēdētājs Mišels (*Michel*) un prezidents Alsisi (*Al-Sisi*)¹⁰, ir svarīgi apvienot spēkus, lai veicinātu dialogu un savstarpēju sapratni.
40. ES joprojām ir nobažījusies par pilsoniskās sabiedrības telpas ierobežojumiem un spiedienu pret cilvēktiesību aizstāvjiem Ēģiptē, kā arī par ierobežojumiem attiecībā uz vārda brīvības tiešsaistē un bezsaistē, mediju brīvības, akadēmiskās brīvības un tiesību uz miermīlīgu pulcēšanos un biedrošanos ievērošanu. ES pozitīvi vērtē vairākus atbrīvošanas gadījumus un Prezidenta apžēlošanas komitejas darbības atsākšanu. ES atkārtoti aicina atbrīvot joprojām apcietinājumā

⁹ https://www.eeas.europa.eu/delegations/egypt/eu-special-representative-human-rights-mission-egypt-11-13-april-2022_en?s=95

¹⁰ <https://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2020/11/05/press-release-following-the-meeting-between-president-charles-michel-and-president-abdel-fattah-al-sisi-of-egypt/>

esošos cilvēktiesību aizstāvjus un žurnālistus, izmeklēt piespiedu pazušanas un spīdzināšanas gadījumus un visus apgalvojumus par cilvēktiesību pārkāpumiem un aizskārumiem, tostarp incidentus, kur drošības spēki pielietojuši vardarbību, un saukt vainīgos pie atbildības. ES atkārtoti aicina noskaidrot Džūlio Regeni (*Giulio Regeni*) un Erika Langa (*Eric Lang*) nāves apstākļus un panākt taisnīgumu. Pilnībā respektējot tiesu iestāžu neatkarību, ES uzsver, cik svarīga ir piekļuve tiesas procesa novērošanai.

41. Pēc NVO likuma reformas 2019. gadā un tā īstenošanas noteikumu pieņemšanas 2021. gada sākumā ES uzsver minēto tiesību aktu nozīmi pilsoniskās sabiedrības ieguldījumā partnerības prioritāšu īstenošanā. Minētajam likumam ir tieša ietekme uz ES sadarbības palīdzību Ēģiptei, jo ES un dalībvalstis sadarbības ziņā lielā mērā paļaujas uz pilsoniskās sabiedrības organizācijām kā svarīgiem īstenošanas partneriem. ES ir gatava sadarboties ar Ēģipti minētā likuma īstenošanā, lai institucionalizētu pilsoniskajai sabiedrībai labvēlīgu vidi, kā arī jēgpilnu sociālo dialogu un ļautu organizācijām, tostarp tām, kas pievēršas cilvēktiesību jautājumiem, strādāt bez nepamatotiem ierobežojumiem.
42. Nāvēssoda piemērošanas pieaugums Ēģiptē pēdējos gados, neraugoties uz globālo tendenci atteikties no šā necilvēcīgā soda, ir pretrunā ES principiālajai nostājai par nāvēssoda atcelšanu. Valsts cilvēktiesību stratēģijā ir paredzēts pārskatīt noziegumus, par kuriem piemērojams nāvēssods. Ņemot to vērā, ES aicina Ēģipti vispirms pārtraukt nāvēssodu izpildi un noteikt oficiālu moratoriju nolūkā to atcelt.
43. ES atbalsta Ēģiptes apņemšanos pastiprināt valsts iestāžu pārskatatbildību, efektivitāti, neatkarību un pārredzamību. ES ir sniegusi ieguldījumu Ēģiptes centienos reformēt valsts pārvaldi, jo īpaši saistībā ar publisko finanšu pārvaldības uzlabošanu un korupcijas apkarošanu. Mēs esam gatavi arī turpmāk atbalstīt Ēģipti, lai efektīvi reformētu valsts sektoru un modernizētu tās tieslietu nozari atbilstoši starptautiskajiem standartiem, nodrošinot visiem iedzīvotājiem tiesu iestāžu pieejamību un taisnīgu tiesu. Šajā sakarā un saskaņā ar partnerības prioritātēm abas puses varētu apsvērt sadarbības attīstīšanu ar Eiropas Biroju krāpšanas apkarošanai un ar ES tiesībaizsardzības iestādēm, piemēram, *Eurojust* un Eiropas Prokuratūru.

Sadarbība terorisma apkarošanā

44. ES atzīst Ēģiptes būtisko lomu reģionālās drošības un stabilitātes nodrošināšanā. Terorisms ir kopīgs apdraudējums mūsu drošībai un valstu sociālajai struktūrai abos Vidusjūras krastos.

Tādēļ ES un Ēģipte ir kopīgi ieinteresētas stiprināt sadarbību drošības un terorisma apkarošanas jautājumos jomās, kas noteiktas partnerības prioritātēs, pilnībā ievērojot starptautiskās tiesības, tostarp cilvēktiesības un starptautiskās humanitārās tiesības.

45. ES piešķir lielu nozīmi daudzpusējai rīcībai terorisma apkarošanā. Šo pieeju apstiprina ES un Ēģiptes sekmīgais piedāvājums kļūt par Globālā terorisma apkarošanas foruma (*GCTF*) līdzpriekšsēdētājiem. *GCTF* ietvaros ES sadarbosies ar Ēģipti saskaņā ar mūsu vērtībām un principiem, balstoties uz pašreizējo līdzpriekšsēdētāju Kanādas un Marokas darbu. Šī iniciatīva ir balstīta uz ES iepriekšējo sadarbību ar Ēģipti, kuras ietvaros tās pēdējo četru gadu laikā bija *GCTF* Austrumāfrikas reģiona spēju veidošanas darba grupas līdzpriekšsēdētājas. ES partnerība ar Ēģipti šajā kontekstā bija veiksmīga un deva konkrētus rezultātus, piemēram, pievēršoties dialoga un kopienas noturības nozīmei terorisma apkarošanā un vardarbīga ekstrēmisma novēršanā. ES ir apņēmusies sadarboties ar Ēģipti un *GCTF* locekļiem, lai īstenotu visaptverošu un globālu pieeju, kas vērsta uz terorisma pamatcēloņiem, ievērojot cilvēktiesības un pamatbrīvības, lai sekmīgi apkarotu un novērstu radikalizāciju un veicinātu sociālekonomisko attīstību. Sadarbība ar Ēģipti daudzpusējā līmenī varētu stiprināt arī divpusējo sadarbību.

Sadarbība migrācijas jomā

46. ES un Ēģiptei ir spēcīga, stratēģiska un visaptveroša sadarbība migrācijas jomā, kā tas uzsvērts partnerības prioritātēs un atkārtoti apstiprināts komisāru Jūhansones (*Johansson*) un Vārheji (*Várhelyi*) vizīšu laikā Kairā un trešajā augstāko amatpersonu migrācijas dialogā 2021. gada novembrī. Eiropadomes 2021. gada oktobra secinājumos ¹¹ tika atkārtoti paustas cerības, ka savlaicīgi tiks mobilizēts attiecīgo instrumentu finansējums Sīrijas bēgļiem un uzņēmējkopienām, tostarp Ēģiptē.
47. Ēģipte gūst labumu no ES trasta fonda Āfrikai – 90 miljoni EUR divpusējiem un reģionāla līmeņa pasākumiem, kur galvenā uzmanība pievērsta neatbilstīgas migrācijas pamatcēloņu novēršanai, radot darbvietas. Ēģipte tāpat saņem atbalstu no vairākām ES reģionālajām migrācijas programmām, kas pievēršas dažādiem migrācijas aspektiem, tostarp brīvprātīgas atgriešanās un reintegrācijas jomai, likumīgai migrācijai un darbaspēka mobilitātei saskaņā ar dalībvalstu kompetenci, un sniedz atbalstu visneaizsargātākajiem iedzīvotājiem Covid-19

¹¹ <https://www.consilium.europa.eu/lv/press/press-releases/2021/10/22/european-council-conclusions-21-22-october-2021/>

pandēmijas laikā, bērnu aizsardzībai, migrantu kontrabandas un cilvēku tirdzniecības apkarošanai un robežu pārvaldībai. ES humānā palīdzība 5 miljonu EUR apmērā gadā ir paredzēta visneaizsargātākajiem bēgļiem un patvēruma meklētājiem, un tajā izmanto "viena bēgļa pieeju", kuras mērķis ir sasniegt gan Sīrijas, gan citu valstu valstspiederīgos, pamatojoties uz neaizsargātību un vajadzībām, nevis piešķirt finansējumu, pamatojoties uz valstspiederību. ES turpinās atbalstīt iniciatīvas Ēģiptē, kuru mērķis ir veicināt bēgļu, patvēruma meklētāju un neaizsargāto migrantu iekļaušanu esošajās sociālās aizsardzības sistēmās un uzlabot viņu piekļuvi tādiem pamatpakalpojumiem kā veselības aprūpe un izglītība.

48. ES atzinīgi vērtē Ēģiptes efektīvo robežu pārvaldību un pauž gandarījumu par pozitīvajiem rezultātiem, kas gūti saistībā ar neatbilstīgo migrācijas plūsmu pārvaldību un liela skaita bēgļu uzņemšanu. ES turpinās atbalstīt un balstīties uz Ēģiptes centieniem šajās jomās, jo īpaši attiecībā uz pamatpakalpojumu sniegšanu migrantiem un bēgļiem, robežu pārvaldību, cīņu pret kontrabandu un cilvēku tirdzniecību, kā arī atgriešanu un reintegrāciju. Saskaņā ar Ēģiptes lūgumu ES pastiprinās savu iesaisti un finansiālo atbalstu robežu pārvaldības jomā. ES un Ēģipte turpinās stiprināt sadarbību arī citos migrācijas un mobilitātes aspektos, tostarp likumīgās migrācijas jomā, saskaņā ar ES un valstu kompetenci. Ēģipte pašlaik piedalās arī vērienīgajā programmā "Ceļā uz visaptverošu pieeju darbaspēka migrācijas pārvaldībai un darbaspēka mobilitātei Ziemeļāfrikā" (*Towards a Holistic Approach to Labour Migration Governance and Labour Mobility in North Africa; THAMM*), ko finansē no ES trasta fonda Āfrikai un kuras mērķis ir veicināt likumīgu migrāciju un mobilitāti starp Ziemeļāfriku un Eiropu saskaņā ar dalībvalstu kompetenci un Ziemeļāfrikā. ES turpinās atbalstīt Ēģiptes valdības centienus reformēt tās patvēruma sistēmu, tostarp attiecīgos tiesību aktus, un šajā sakarā atzinīgi vērtē pašreizējo sadarbību ar Eiropas Patvēruma aģentūru. ES mudina stiprināt operatīvo sadarbību arī ar citām aģentūrām, piemēram, *Frontex* un *CEPOL*, kā arī reģionālajā dimensijā stiprināt stratēģisko partnerību ar Kairas Starptautisko konfliktu risināšanas, miera uzturēšanas un miera veidošanas centru (*CCCPA*).

Sadarbības principi

49. ES sagaida, ka pašreizējais pozitīvais partnerības impulss nostabilizēsies un iezīmēs reālu progresu abu pušu interesēs. ES un Ēģiptes partnerība gūs labumu no mūsu politiskā dialoga turpmākas padziļināšanas savstarpējas uzticēšanās un atvērtības garā. Partnerības prioritāšu īstenošanā būtiska nozīme ir pilsoniskajai sabiedrībai, jauniešiem un sievietēm, kā arī privātajam sektoram. Regulārs dialogs par progresu partnerības prioritāšu īstenošanā, izmantojot

dažādus asociācijas nolīgumā paredzētos mehānismus un regulāru politisko dialogu, ļaus mums nākotnē saglabāt šo pozitīvo impulsu mūsu iedzīvotāju un reģionu interesēs.
